

ZÁKON ŽIVOTA A SMRTI

Z RŮZNÝCH PRAMENŮ SEBRAL,
DOPLNIL A K TISKU UPRAVIL

JINDŘICH ZEMAN

1929.

Nákladem Edice „Spirit“ Karel Sezemský, vydavatel v Nové Pace.
Vytiskla knihtiskárna Josef Glos v Semilech.

Známe jsou zákony, které vydávány jsou v té které zemi zákonodárnými sbory k upravení pořádku v zemi, pro niž jsou určeny. Tyto zákony jako dílo lidí, podléhají častým změnám, dle toho, kdy byly vydány, jaká doba je a jak dalece vyhovují potřebám a pokroku národa, jemuž svědčí. Změny dějí se také až po stu a více letech, ale změně rozhodně podléhají.

Avšak zákony, o kterých chceme zde promluvit, nemění se nikdy, ač jsou starší než naše oběžnice, neboť jsouce upraveny od věčnosti, nemohou žádné změně podléhati a také nepodléhají. Jsou to zákony Života a Smrti.

Nenašel se dosud člověk, který by řekl: „Nebudu těchto zákonů poslušen, chci déle žít, nechci zmrát a budu živ tak dlouho, jak se mi bude líbit.“ Mnoho lidí dalo by veškeré své jmění za to, aby mohli zde při okamžiku smrti tělesné zůstat déle. Nic však platno, hodina smrti přišla, nutno všeho zanechat zde a jít tam, odkud, jak se špatně vykládá, není návratu.

Každému z nás přijde chvíle, kdy zamyslíme se nad svým životem zde na zemi. Jsme denně unášeni vírem všedního života a mnoho lidí ve shonu za chlebem aneb zase za radovánkami, nemají času zabývat se těmito věcmi jako je *otázka života a smrti*. Je ovšem nutné, abychom udělali si mohli správný pojem o těchto důležitých otázkách, začít od začátku; avšak pokud lze začátek zachytit, neboť dle známého zákona reinkarnačního (zákon o znovuvtělování duší) jest život náš neustálý koloběh, život tělesný, život duchovní a zase znova; podaří-li se nám jakýsi počátek učinit, počneme:

- 1) Zrozením člověka,
- 2) výchovou člověka,
- 3) život člověka a jeho průběh,
- 4) osud člověka,
- 5) smrt a proč se tak děje.

Počínáme sice zrozením člověka, avšak není to začátkem, jak již praveno, neboť je-li zde před námi dítě-člověk a není-li v něm vdechnuta ona částka, která jej oživuje a jej pohromadě drží ve všech jeho tělesných částech, není zde člověka živoucího, je zde jen hmota bez života, člověk bez ducha — bez duše.

Přivrženci věd psychických věří, že v těle lidském sídlí duše, která toto tělo přežije po jeho fysické smrti a která vrací se opět a opět zpět dle potřeby a tak dlouho, až dospěje jistého bodu vyspělosti, kdy jí není již třeba sem se vracet, a tu opět tyto přivrženci věří, že přesídlí tato pokročilá duše na světy vyšší — dokonalejší.

Přichází důležitý bod, kdy objasniti se nám má vztah duše, která má určeno přijíti na tento svět.

Duchové tuší dobu svého znovuzrození tak, jako pozemšťané tuší, že musí jedenkrát zemřít, nechť chtí nebo nechť. Znovuzrození jest nutnost duchovního života právě tak, jako fysická smrt je nutností života tělesného. Duch nastupující znovuvtělení, může sobě prostředím k novému životu sám voliti aneb může býti donucen k provtělení, které může býti pro něho trestem za činy spáchané. Duch při svém navázání styku s prostředím (s matkou), kde se má zroditi, upadá do pomatenosti. Každý duch před tímto navázáním styku s prostředím, volí sobě nový život a tím ví, do čeho vstupuje, ale nemůže určit, zda v těchto zkouškách vytrvá. Z počátku je duch spojen s novým tělem zvláštními fluidními páskami. Úplné spojení nastává až v den porodu.

O zrození vyjadřují se bytosti, že jest horší než smrt.

Pláč dítěte je známkou, že duch náleží mezi živé zde na zemi a tímto pláčem žádá o péči. Často se stává, že dítě zemře ihned po svém narození, v útlém věku, toť zkouška pro rodiče, kteří s láskou a touhou očekávali příchod svého dítěte, avšak dle zákona karmického, zákona to osudu, nesměli duši tu nadále vychovávat, neboť snad v některém předešlém žití byli příčinou zmaření lidského života a tu nastává pak vyrovnání karmy — odpłata.

Stává se též, že zrodí se dítě předčasně, buď zaviněně neb nezaviněně. Zaviněný potrat je vždy zločinem před Bohem, neboť zmařen tím život ducha a učiněna mu překážka do zkoušek, které měl duch podstoupiti.

Mnohé ženy jdou tak daleko, že i když nastalo oplodnění, nikterak se nerozpakují užití prostředků, jimiž by plod ve svém těle usmrtily a vypudily. Americký ženský lékař Thomas Gaillard píše o těchto věcech takto: „Statistika, která by podala důkaz o rozšíření zločinného vyhánění plodu, není a nikdy nebude, poněvadž tento zločin vymyká se kontrole lidské společnosti a ze zvláštních příčin též jejím přímému zákonnému zasahování.“ Zákon sice stíhá s přísností člověka, který zavraždil svého bližního (vraha), avšak člověk, který zabíjí dítě v mateřském těle, zůstává namnoze skryt této spravedlnosti. Avšak spravedlnosti božské neujde nikdy.

V denních listech čteme velice často inserty, které zcela určitě pocházejí od řemeslných odháněčů plodů, kteří vraždu dítěte učinili si živností. Z toho však je zjevna choroba naší civilisace, a kdo cítí v sobě sílu mravní, neopomeň vlivu jejího vhodně použití a všemožně se starati o ujasnění těchto otázek v každé společnosti, neb poučovat chybující, má býti moudrým lidem svatou povinností. Zvláště co se dívek týče, buďtež poučeny o poslání ženy jako matky. Mládež ponechává se sama sobě a nikdo se neptá, kam táhne její povaha.

Nyní o výchově dítěte.

Pravý základ výchovy spočívá na znalosti vývojových zákonů lidské podstaty. Před zrozením nachází se příští tělo v obalu fysického těla

matčina. Jako je člověk do svého zrození obklopen fysickým tělem matčiným, tak je od svého zrození až do první výměny zubů, t. j. do 7. roku, obklopen obalem etherickým a astrálním.

Obalu astrálního zbavuje se tělo člověkovy od 7. roku až do doby, kdy počíná pohlavní zralost.

Je zde tudíž vlastně trojí zrození. Je zde tudíž třeba znáti, na kterou část lidské bytosti nutno v tom či onom věku působiti. S fysickým zrozením je tělo člověkovy vysazeno vlivem okolí fysického, neboť v lůně matky bylo toto tělo chráněno fysickým tělem matčiným. Až do výměny zubů do 7. roku je konati tělu na sobě úkol, který je odlišný od úkolů ostatních v druhých obdobích života.

Co vychovatel promešká v této době výměny zubů do 7. roku, nenahradí žádný příští čas. Napodobení a příklad jsou dvě veliká slova, kterým člověk podléhá do svého 7. roku. Co se v tomto období kolem dítěte děje, co ono vidí, to věrně napodobí a tímto napodobením vlévají se jeho orgány do formy, jež pak zůstává. Tedy nikoliv mravoučné říkání neb napomínání, nýbrž dobrý příklad je hlavním bodem času výchovy od zrození až do 7. roku. Vychováváme lidstvo jako jednu rodinu a učme se milovati jako bratři a sestry, hledíme jeden v druhém lásku, prostou smyslných vášní, požitků a přání. Jen tak docílíme opravdového pokroku a mravnosti, jen tím způsobem staneme se lepšimi.

Dlužno přihlížeti k tomu, aby již celkový směr výchovy dítěte byl zdravý a nikoli lži a pokrytectvím otrávený. Dávati dobrý příklad dítěti a učiti je pravdě místo lži, to musí se státi snahou vychovatelů.

Vyučujeme dítě názorně, vzbuzujeme v něm touhu po všem ušlechtilém a vznešeném a učíme je, buďme pamětlivi, že nesmíme je přetěžovati. Rovněž přihlížejme na hry a zábavy dětí. Zakažme každou zábavu, která dětem nepřináší spolu i užitku, poučení a zušlechťení. Hry na vojáky, kněze, soudce, detektivy, zloděje, loupežníky atd., to vše velice zhořbně působí na vývin charakteru dítěte. Meče, bodáky, pušky, vojenské šaty a čepice nemají býti nikdy dětem kupovány a každá touha po těchto věcech má v nich býti potlačena výkladem, že není vrcholem slávy těchto věcí používati, ať již z lidského nepochopení neb z panovačnosti u velkých, neb pro hračku u malých. Nedáváme nikdy dítěti cítiti, že jeho přítomnost nám jest nemilá, nebo že se smějeme tomu, co děcko za vážné pokládá. Nedáváme jednomu dítěti přednost před druhými; učme je lásce ke všemu tvorstvu. Dbejme toho, aby neschvalovala matka, co zakazuje otec a opačně. Muž i žena mají býti součinní při výchově svých dětí, mají jim vřnovati řádnou, povinnou a společnou péči, vychovávat je v lásce a co nejdůležitějšího, musí jim ve všem sami býti dobrým příkladem. Manželé, milující hádky, bouřlivé rozepře a vášnivě opojení erotické, nemožou nikdy býti dobrými vychovateli. Muž, vyhledávající hospody a karban, stejně jako žena, pití oddaná nebo záletná, nemožou nikdy do své rodiny přinést požehnání a vychovati děti nezkažených mravů. —

Od té doby co nemluvně stává se dítětem pozorujícím a přejímajícím určité dojmy, a to stává se velice záhy, nastává pro matku zejména povinnost výchovná.

Děti nejčastěji pláče. Bylo již řečeno, že pláčem dovolává se dítě péče. Žádné dítě nerozpláče se bez příčiny. Pláče-li tedy, hledejme nejprve příčinu jeho pláče, odstraňme ji a dítě přestane plakati samo.

Uvažme, že pláč nemluvněte je vlastně jen vyjádřením myšlenky a spolu prosbou za něco, což uhodnouti je *úlohou našeho srdce*. Je-li kdo v tomto ohledu nejpřísnější a necitelný, proč má to dítě odnésti vlivem nevrlosti?

V *druhém období* od 7. roků až do doby pohlavní zralosti, jest doba rozvoje náklonnosti a zvyků, svědomí, povahy, paměti a temperamentu. V této době je nutno působiti na dítě obrazy, příklady a správným řízením fantazie. Duchovní názor je v těchto letech nepopíratelným a nejsprávnějším výchovným prostředkem. Proto záleží velmi na tom, aby mladý člověk v těchto letech měl kolem sebe učitele, jichž názory by byly síly intelektuelní (rozumové) a mravní. Je tudíž pro tato léta výchovy směrodatné *následování a autorita*. Jest dobré ukazovati v tomto věku veliké činy slavných mužů národa, by děti utvářením své fantazie mohly takovouto autoritu následovati. Však víme dobře, že nejvyšší autoritou pro dítě jsou jeho rodičové; čeho rodiče řeknou, je pro dítě pravdou, však běda rodičům, kteří ač dobře o tom vědí, svým dítkám *lež za pravdu* vydávají. Základy mravní výchovy musí býti podporovány pravdou, neboť jedině tenkrát nemine se takováto výchova úspěchem a vytvoří nám charakter, za které naše společnost nebude se muset stydět. Rodičové, nedopouštějte se zločinů. Jaký chcete mít pozdější charakter svých dětí, když sami kazíte je bezcharakterním příkladem? Víte dobře, jak zlobně působí na duši bolest a zklamání, proč tedy chcete býti její příčinou? Víte dobře, jak jednou dítě pozná, že bylo vámi přelháno, přestane vám vůbec věřit a nikdy již pak nezíská jeho plné důvěry.

Až po naši dobu soudilo se všeobecně, že nutno před dospívající mládeží skrývat pravdu o původu člověka, chceme-li předejiti mravní zkaženosti dítěte. Jako ve všem, tak i po této stránce, mělo se za to, že správná výchova spočívá v tom, když místo *pravdy* lež v mysl a srdce dětské vnucujeme a tím pravdu poznati všeobecně zbraňujeme. Následkem uznávání tohoto bludu, stala se celá lidská společnost zvrácenou. Dnešní filosofové a reformátoři s lítostí konstatují smutný fakt, že touto *nesprávnou a lživou* výchovou vypěstovali jsme též nesprávný a pochybný charakter, že chtějíce tímto lživým způsobem lidstvu pomoci, zavedli jsme jej na pokraj záhuby a všeobecné mravní bída. Nemůžeme nevidět tohoto úpadku, neboť mravní hnus vyskytuje se již v naší společnosti i u dětí, které namnoze ještě ani nedosáhly svého šestého roku. Pamatujme, že *lež* má krátké nohy a že dětská mysl je příliš pátravá a bystrá, než aby tak hravě oklamat se dala, *by trvale věřila v lež*. K usnadnění a pro jasnější pochopení způsobu, kterak

s dětmi projednávat choulivé otázky, stůjž zde dvě kapitoly z knihy Nellie: „Matka a dítě“ dle překladu M. Klecanové: „Matinko, odkud přicházejí děti na svět?“ zeptal se náhle malý Jeník své matky. Matka ulekla se této otázky, leč přes to měla ihned odpověď pohotově: „Přináší je čáp.“ „Ale odkud je ten čáp bere?“ znělo dále naléhavě. „Ze studánky.“ „A je tam voda?“ „No ovšem,“ praví matka. „A což se tam ty děti neutopí?“ „Ne.“ „A není jim tam zima?“ „Není.“ „Ani v zimě ne?“ „Ne.“ Ale kdo jim v té studánce dává jísti?“ ptá se Jeník neúnavně dále. „Ach, dítě, nech mě už na pokoji s těmi otázkami.“ Jeník se ovšem zastyděl za svoji „všetečnost“ a dále se neptal, zato tím více o podivné té věci uvažoval.

Malé děti ve studánce, ve vodě a neutopí se, v zimě a není jim zima a co ještě vše mu vířilo jeho malou hlavičkou. Neupustí ten čáp nikdy žádné dítě? A jak ví ten čáp, kam a jaké dítě má přinést?

Matka však dále nepřemýšlela; byla ráda, že se dítěte zatím zbavila tou samou odpovědí, kterou byla sama odbyta, když jako dítě přišla s toutéž otázkou k svým rodičům. Učinila tak, jak většina matek činívá.

Za nedlouho po tomto stalo se, že pan učitel vyprávěl dětem ve škole známý příběh o čápu, jenž uhořel, poněvadž nemohl odnésti svá mláďata a opustiti je nechtěl. Učelivý a pozorný Jeník ihned se horlivě hlásil: „Ale, pane učiteli, když doveče čáp nosí děti, proč neodnese svá mláďata?“ Přitlumený smích zašuměl školní světnicí. Toliko učitel, jenž snad pocházel z krajiny, kde nosíva děti „vrána“, neporozuměl ihned a řekl: „Neslyšel jsem nikdy, že by čáp nosil děti.“ „Ano, pane učiteli,“ dovolává se Jeník *autority* své matky, „má maminka řekla, že čáp bere děti ze studánky a nosí je rodičům.“ Nový výbuch smíchu, nyní již méně tajemného. Pan učitel, jemuž se nyní vyjasnilo, nechtěje v srdci dítěte otrásti vírou ve slova matčina, řekl: „Pak je to nepochybně zvláštní druh čápů, obyčejný čáp není tak silný.“ Spolužáci nebyli ovšem tak útlací a sotvaže vyšli ze školy, obstoupili Jeníka a vysmáli se mu jaký je hlupáček, že všemu věří, co mu maminka povídá. A největší z nich pověděl mu za smíchu ostatních způsobem ošklivým a ošklivými slovy — holou pravdu. Jeníka zabolelo to velice. Hoch byl útlací a proto bolesně, ba přímo krutě ho dojalo, že jeho matka, jež mu byla dosud vzorem dokonalosti — *lhala*. Jeník přišel domů a vyprávěl matce, co bylo ve škole a před školou. Ani nyní ještě nebyla matka s to, se svým dosud nezkaženým dítětem mluvit přirozeným způsobem o věcech přirozených. „Přiideš-li mi ještě jednou ze školy s takovými sprostými tlachy, dostaneš metlou,“ zakončila rázně hovor. Hoch s podobnými tlachy již nepřišel, míval však již před matkou „tajnosti“ a bylo v tom pro něho zvláštní kouzlo — ono kouzlo zapovězeného ovoce. Matku měl rád, jako dříve, poněvadž byla matkou pečlivou a on zvedeným a dobrým dítětem, ale z jeho dětského srdce nadobro vytratilo se ono zbožňování matky, ona neochvějná *víra v ni*.

Jiný případ:

„Matko, odkud přicházejí děti na svět?“ zeptal se Jiříček. Matka čekala tuto otázku již delší dobu a byla na ni připravena, neboť přemýšlela, jak na ni odpovědět, až se dostaví. Její muž četl o tom častěji, pak spolu o tom též rozmlouvali. Z počátku bylo jim to tak podivné, že by se měla malému dítěti říci *pravda*. Ale čím dále o věci uvažovali, tím jasněji poznávali, že pravda v každém ohledu jest nejužitečnější a tak se usnesli, že své dítě poučí. Matka mu tudíž odpověděla: „Poslyš, Jiříčku, jako na stromě rostou plody, roste dítě v těle své matky.“ Hošík kývnul hlavou, jako by chtěl říci, že to považuje za zcela přirozené. Chvilí přemýšlí a praví: „Ale jak přicházejí děti ven?“ Matka pravila: „Když je dítě již dosti silné a velké, aby mohlo žít bez matky, pak otevře se tělo samo a malé dítě se narodí.“ „Ale to musí bolet, maminko,“ pravil Jiříček a v očích zatřpytily se mu slzy. „Ovšem, že to bolí a matky jsou též delší dobu nemochny.“ „Maminko, působil jsem ti já také takovou bolest?“ „Ano, milý hochu.“ „A hněváš se ještě teď na mě za to?“ „Proč bych se hněvala, ty můj malý mudrče,“ zvolala matka a vroucně dítě objala. „Nehněvala jsem se ani tehdy na tebe. Vždyť tys za to nemohl. Každá matka trpí, když se dítě rodí, ale každá zapomene na své bolesti, když dítě spatří. Nu, nedívej se na mě tak smutně. Vidiš, že se směji, směj se také.“ Ale Jiříčkovi do smíchu nebylo. Myšlenka, že byl příčinou utrpení své matky, činilo jej vážným a zamyšleným. Když pak po večeri šel spat a matka mu dala jako obyčejně hubičku na „dobrou noc“, objal ji vroucněji než jindy a zašeptal: „Ach, matičko, já tě mám tak rád, více, než dříve.“

Hle, i tato mladá duše pocítila bolest, když se jí dostalo odpovědi na velikou otázku po původu jejího bytí, avšak zde nebyla to trpkost nad zklamáním, jako v případě prvním, zde byla *lítost*, že matka musila k vůli hochovi tolik trpět. Ten již nepotřeboval poučení od svých soudruhů, poněvadž dostalo se mu poučení *od matky*. On neměl pak před matkou žádných tajností, poněvadž matka netajila nic před ním. On vyrostl sám ve svých očích a byl by nedovedl zklamat matčinu důvěru. Zůstal nejen dobrým synem, ale stal se přítelem své matky. Úctyhodná láska a nekonečná důvěra jeho dětství nebyla ničím otřesena.

Nezbývá, než učiniti si úsudek o těchto dvou případech, abychom pak přiznali, která matka jednala *správně a v pravdě*. Zavedením správné výchovy v rodině i škole napraví se mnoho chyb, spáchanými úzkoprsými vychovateli. Bylo již praveno, že v této době od výměny zubů až do pohlavní zralosti, jest nejsprávnějším výchovným prostředkem *duchovní názor* a sice pěstění duše dítěte. A tu nutno opět jen v pravdě učit dítě i dítě dospívající, *neboť pravda nejlepší jest učitelkou*.

Vštěpujte dětem krásné heslo našeho Mistra Jana Husi: „Hledej pravdu, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, prav pravdu, drž pravdu, braň pravdu až do smrti!“

Nutné jest zmíniti se o výchově *nábožensko-mravní*.

Pamatujme, že náboženstvím není odkazování na ceremonie a modly, nýbrž povznesení k duševní mravní nadvládě nad vším, co jest nízké. Avšak budiž rozuměno. Je zde zmínka o náboženství — nikoliv o církvi.

Náboženství, které je zde míněno, existovalo dříve, nežli byly církve a bude existovati i když církve nebudou. Pravda, kterou vyjadřuje náboženství, *ta pravda je věčná* a nekonečná a proto nemožno ji vtěsnati do žádné omezené společnosti a formy.

Od té chvíle, kdy lidé počali náboženskou pravdu škatulkovati, vyměřovati jí hranice, povstalo falšování náboženského pojmu, nastoupil svou vládu klerikalismus. Ale to již není náboženství v pravém slova smyslu. Pravé náboženství učí bratrství, sjednocuje lidi v lásce a pravdě, povznáší je duševně a dává jim poznati jednotu života, kdežto náboženství zklerikalisované staví církev proti církvi, člověka proti člověku, popuzuje k nenávisti proti jinověrcům a tvoří peklo místo ráje. A tak bylo a je ještě dnes vedeno mnohé dítě v těchto zásadách. Člověk neštítí se snižovati v očích důvěřivé dětské duše toho velikého Boha lásky, nebojí se hrubě urážeti svatost a vznešenost toho pravého, lidskou rukou nezrobeného Boha a to před nevinným zrakem dítěte. Vypravuje mu o obřadnictví, o zázracích, svátostech a o sprostředkovatelích mezi Bohem a člověkem. Kupuje dítě vojáčky, aby v něm zfalšoval pojem lásky a naučil je žítí a vzbuzovati v sobě nenávist a vraždychtivost. A při tom všem ten člověk ví, že to, co říká tomu důvěřivému dítěti, *je lež*, že je to něco, čemu on sám přestal již dávno věřit. Jaká to bídnost! Běda vám, pakliže děláte z Boha strašáka a mstitelce! Chcete-li takto poučovati své děti o Bohu, odporuji, neučte raději ničemu o Bohu, neboť až samy Jej poznávají budou, najdou Jej takového, jakým jest, a nebudou o Ném míti lživou představu. *Ne tedy lež, nýbrž pravdu mluvmе dítěti o Bohu*. A tak-li splníme každý vážnou a zodpovědnou povinnost vychovatele, otevře se před mladým člověkem brána života a on vkročí, ano, vkročiti musí na tuto dráhu, která se mu otvírá ve III. období, s pohlavní dospělostí, kde dostaví se *úsudek a volný rozum* čili *úvaha*. Zde počíná člověk na svoji vlastní zodpovědnost nésti život. Tisícero nástrah číhá zde na každého bez rozdílu, nechť chudý nebo bohatý, učený nebo prostý, král nebo žebrák, vše stejné. Však u každého z nich probudí se láska k životu. *Láska*, toto tajuplné slovo. Co nevýslovných slastí i žalů skryto v tomto slově. A věřte, že síla lásky vládne stejně v atomech a ve hvězdách i v srdcích lidských. Však v životě lidském hraje láska tu největší roli. Vždyť jedva uzří děcko světlo světa, tu první jeho pohled utkví na usazeném oku matky, na tom hlubokém pohledu mateřské lásky, z něhož ssaje cosi sladce neznámého a třeba nedovede chápati svého bytí, přec usměje se a tak v lásce vítá život další, život neznámý s velikými jeho hlubinami obrovského tajemství. Ano, hluboké tajemství jest život lidský a úkolem člověka jest zkoumati a probádati toto tajemství až do jeho nejtemnějších záhybů. A tu člověk, vedený pochybenou výchovou, naráží na tato tajemství v každém kroku a vrhá se

střemhlav bez rozmyslu, bez rozvahy ve vír života tak, jak se mu tento smyslný, hrubý život nabízí.

Hmotářství hojněji než bacillové se množí a ničí jako mráz veškeren vzlet a touhu mnoha dosud čistých srdcí.

Dva lidé, on i ona, pocífuji na sobě, že pohlavně dospívají do stavu muže a ženy, pocífuji mezi sebou ne lásku, ale přitažlivost, pud, který nazvou vřelou láskou. V záplavě smyslného opojení touží po spojení a aby ho dosáhli, dopouští se podlého hříchu, který ke své omluvě nazvou přirozenou nutností, věcí dovolenou veselému mládí.

Nedivme se! Po smrti prý nic není, proč neužítí světa? Překážky této lásce dějí se často. Buď příliš záhy se citový proud vyčerpá, nebo jedna strana má přec jemnější náhled životní a roztržka je hotova. Tak mizí tedy láska smyslů, tak zrazuje a strašně zžír, což dokazují denní zprávy o sebevraždách z „lásky“. Však klame jen a pomílí láska na hmotě založená, smyslná. Však láska duchovní neklame, neboť duch je podstata neměnitelná, život věčný. V lásce smyslné nenalézáme víry, nenalézáme naděje a lásky vůbec ne. Místo toho zastoupěna tu nevěra, sobecké přání zmocnit se druhého a podříditi ho své vůli a konečně místo lásky — nenávist. Vášně se stupňuje dle toho, jak opětována bývá a v stavu tohoto chorobného napětí mnozí vstupují ve stav manželský. Mnoho manželství je teď sice správně spojeno, ale přece jen nejsou spolu šťastni a nemohou nikdy dožítí šťastného života. Však manželé se nespojují proto, aby za měsíc zadávali o rozvod. Manželství toť svazek důležitý, toť krok do života velice vážný.

Každý národ bude státí a stojí na tom stupni pokroku a vzdělanosti, na kterém stojí žena. Veškeré vedoucí myšlenky byly uvedeny do světa ženami. Za každým velikým podnikem neb hnutím ve světové historii byla vždycky žena, třeba neznámá, která jednoho neb více mužů v tom kterém hnutí inspirovala. Byla to Josefina, která vnukla Napoleonovi myšlenky, z nichž vznikla jeho vítězná životní dráha, dokud se nerozešli. Byla to Isabella španělská, která ponoukala váhavého Ferdinanda, aby pomohl Kolumbovi vypraviti opět výpravu za moře do Nového Světa, o kterém jí pověděla její ženská intuice, vznášející se nad úzké hranice světa, který nazývají lidé „rozum“.

Za Washingtonem, presidentem Spojených států severoamerických, stála jeho manželka, která s ním snášela jeho námahy ve Valley Forge a která byla také dosud neuznaným inspirátorem jeho myšlenek i jeho síly, jimiž jeho rozum zajistil Američanům neodvislost. Toť události historické ceny, kde žena působila viditelně i neviditelně.

Však v každé rodině má býti žena strážcem rodinného štěstí, pramenem klidu a míru a muž pak ochráncem, který chrání tyto perly společného života. Věrnost jednoho ke druhému blaží jen potud, pokud věrností jest; tam, kde nevěra zavládla, nelze se nadíti života beze sváru. Manželství takové, třeba zde žehnal kněz, není právoplatné před Bohem, dokonalou to láskou, nýbrž jest přímým zločinem proti zákonu jak mrav-

nímu, tak i přírodnímu. A tu se často uplatňuje zvrácená výchova z mládí, poněvadž mnohé matky zlehčují pojem manželství již u dětí dospívajících a tím stav manželský i mateřský pokládají dospívající dívky i hoši za ohyzdný výsledek čehosi oplzlého a špatného. Dosud bývalo zvykem mlčet o těchto věcech před dospívajícími dětmi a zlé následky toho jsou dostatečně známy. Matky neuznávají, *pro lživý stud*, poučiti své dcery o těchto otázkách, ačkoliv věděly dobře, jak samy kdysi v praktickém životě poučení těch postrádaly. Jak smutno ličiti mravní stav mladíků i mužů dnešní společnosti. A či to vinou? *Vinou lživé výchovy*. A takto život od mládí pojímán je falešně, lživě, zkarikován, je bez radosti, bez lásky. Mnohým lidem jsou t. zv. společenské ohledy důležitější než vlastní jejich charakter. Však nechť se nikdo neřídí dle těch, jejichž život je plný neupřímnosti, přetvářky a mravní bíd.

Kopněte jen směle do prokletých, protože nemravných a zvrácených společenských ohledů a mějte také jedenkrát ohled na mravní zákon ve svém vlastním nitru. Nemravná společnost vám nepomůže, naopak vysměje se vám, když vaše ohledy na ni vás zotročí a uvedou v propast největší mravní bíd a pokoření.

Nedopusťte, aby pro liché předsudky jiné jste klamali a zejména své děti podváděli lží, nutíce je věřiti něčemu, čemu sami nevěříte. A tak sledujeme-li každý sám svůj život, vidíme jasně ony chvíle, kdy jsme jednali správně a kdy nesprávně. My sami děláme si v životě peklo, my sami můžeme si vytvořiti ráj dle toho, jak proti neměnitelným zákonům se zařizujeme. Spása je v nás samotných. Mnohý člověk lká nad svým životem: „Proč tolik trpím, proč stále nemoce mě pronásledují, proč přišel jsem o svůj majetek? Vždyť jsem, pokud moje paměť sahá, nikomu neublížil a přeci tolik protivensství snášeti musím!“ A tu přichází na pomoc nauka psychická o zákonu karmickém, zákonu to odplaty, zákonu příčiny a účinku. „Každý je svého štěstí strůjcem,“ praví známé přísloví a my, kteří ponenáhlu pak vnikáme do těchto duchovních věd, dovedeme pak plně pochopiti toto přísloví a jest povinností naší, abychom běh života našeho založili tak, aby v životech příštích nebylo tohoto nářku. Vše leží v našich rukou a my máme možnost připravit sobě příští život buď lepší nebo horší. Je nesprávné, viníme-li někoho jiného, našeho bližního, že *on* je vinen naší bídou a utrpením, neboť vnikneme-li ke kořenu našeho života, shledáme, že příčinou všeho utrpení a žalu je každý — *sám*. Snad často mnohý člověk zamyslí se a předkládá sobě myšlenky, zda jest opravdu spravedlnosti na světě, zda je to správné, když často člověk pochybného charakteru vládne lidem, rozhoduje nad životem i majetkem jednotlivců, ač mnohdy by sám zasluhoval, aby byl vsazen do žaláře, by pykal za činy spáchané jím samotným, jeho mocí a vůlí.

Kruhu lidí pracujícím na praktickém spiritismu dostalo se následující zpovědi jedné bytosti: „Bůh s vámi. Nemylte se, Bůh nebývá posmíván. Ovšem, člověk, tvor nicotný, pouze dechem božím oživený, nemůže se posmívati Bohu všemohoucímu, jenž Alfou i Omegou všeho jest, co bylo

a bude, činí však totéž, když zneužíváním a neplněním pomíjí zákony věčné, božské a tím sám sobě klatbu strojí, vyzýváje spravedlnost — *zákon odplaty*. Byl jsem ovládnán bytostmi temnými, démonové hněvu zaujali místo v duši mé, každého člověka pokládal jsem za nepřítele, každému jsem byl nepřítelem a s každým jednal jsem co s protivníkem svým. Nad každou maličkostí propukal jsem v hněv nezkrotný, neboť nikdy neovládal jsem pocity rozhořčenosti bouřící v nitru mém. K tomu dána mně ještě moc nad mnohými, neb jsem byl vojevůdcem a zástupcem panovníka. Stalo se, že táhl jsem s pluky svými proti městu nepřátelskému, které bylo přinuceno vzdáti se na milost i nemilost. Já však vzplanul jsem hněvem proti lidem, kteří ničím mně neublížili; zapřísáhl jsem se, že se kruté pomstím na nich. Dal jsem rozkaz město z několika stran zapáliti a utíkající obyvatele kázal jsem, aby byli zpět do plamenů hnáni, aby ani jediný z nich hrůzné smrti neušel. Nebyli ušetřeni starci ani děti ani ženy.

Tento zločin nebyl však jediným, který v životě mém jsem učinil, neboť jako řetěz řadily se tu činy děsné, plné hrůzy, ukojení msty a hněvu, však tento byl z nich nejhnusnější, takže ještě za života mého obrazy hořícího města a mých obětí před můj zrak se mi zjevovaly.

Duch můj pak úplně podlehl moci démonů a tak i při odloučení se z těla slavily mocnosti temné triumfy nade mnou, zmocnivše se mě, který jsem nikdy nevzdoroval jejich děsné moci. Po dlouhé době, ve které jsem pracoval jen ku zkáze svých vtělených spolubratří, popouzeje je ku hněvu a násilnostem, stalo se, že mocně zatoužil jsem po schlazení, po občerstvení a tu ukázáno mně bylo světlo, nikoliv záře plamenů, ale světlo slabě se kmitající, které stalo se vůdčí hvězdou mého nového života pozemského.

Zadostiučinění, smíření, utrpení — to byla touha, která zmocnila se mého chorého, zemdleného ducha a *já zrodil jsem se opět na zem*.

Byl jsem mladým mužem povahy citlivé, mírné. Zamíloval jsem sobě dívku, která moji lásku opětovala. Poměr náš musel býti však po nějakou dobu utajen a proto jen zřídka a tajně jsme se scházeli. Jednoho večera, když jsem ji očekával, vypukl na blízku požár a já přikvapil, chtěje pomoci. Byl jsem však rozhořčeným davem uchopen a vržen do plamenů, neboť jsa tam neznám v tom místě, byl jsem považován za žhář. Pokusy mé, uniknouti z té hrůzy, byly marné, vždy znovu a znovu vrhal mě rozkacený lid do plamenů, až konečně zmíraje v hrozných mukách, spatřil jsem obraz hořícího města a všechny hrůzy, které se tam udály a z mé duše jako ohromný balvan spadávala část mých provinění, když mezitím mé tělo v uhel se obracelo. — — —

Věčné zákony a zde zákon odplaty jsou a nepřemění jich lidský rozum ani nevěra. Jen utrpení smíruje viny spáchané a poznání jest světlelem, které osazuje *život přítomný i životy minulé*. Takovýchto případů přihází se v pracovních kruzích spiritistů celé řady, neboť pro poučení a varování tyto projevy přichází a vznešený je to úkol po-

máhati tomu, kdo o pomoc žádá. Maří Magdalenu chtěl dav kamenovat a přivedl ji ku Kristu, aby ji soudil. A co řekl Kristus: „Kdo z vás je bez viny. zvedni kámen.“ A zástup zahanben odcházel. *Nikdo z nás není bez viny.*

Tot zákon života, který nás stále pobízí k dokonalejšímu životu, k pokroku a bez tohoto zákona nebylo by myslitelné ani žití člověkovo zde na zemi. Nebyl by naprosto žádný pořádek, ta harmonie ve všem přírodním dění, v životě člověka, zvířete, květiny i nerostu a tak krásně vše je pro život člověka upraveno, aby zde mohl další své vědomosti načerpati a tak na dráze svého pokroku pokračovati. Jak těžce porozumí jeden druhému, jak zatížena je práce v pokroku, pak-li nemá zde jeden pro druhého to pochopení, že všichni bratři jsme dle rčení Kristova, neboť i jinými slovy vyjádřil On pokrok celého lidstva na této oběžnici, když řekl: „Království boží je ve vás. Já mistr váš a vy všichni bratři jste.“ Kéž by každý jednotlivec správně pochopil tato krásná slova a přestalo se lidstvo mezi sebou štváti do různých bojů politických a stranických.

Ze všeho, co bylo již zde praveno, vysvítá, že život člověka není jen tak lehký a nemožno jej také na lehké váze vážit. Co bída a co útrap působí sobě lidstvo navzájem svým neporozuměním a svým nepochopením *svého určení*. Životy naše z největší části podrobeny jsou zákonům přírody nižší, neboť uvědomování samostatnosti jest docela málo vyvinuté, aby chápati se mohlo v oblastech přírody vyšší. Představme si, jak rozháraným byl by ten život, jaká bezprávi by se děla, kdyby v každém státu nebyla postavena do popředí hlava, zákony, které třeba hrubě, přece jen spravují neurovnalost a barbarství tu a tam se vyskytující. A jak by se dělo zde, kdyby nad tím nadevším nevládly zákony *ještě mocnější*, kterým bez odporu všechno podrobovatí se musí. Nuže a k těmto mocnějším zákonům řadí se i *zákon smrti*. Že zemřítí musíme, to s určitostí víme, ale *kdy* zemřeme, to ví málo kdo. Zmírá dítě, zmírá jinoch, zmírá člověk v mužných letech i stařec. Ač mnohému z nich nepřinesl žádných radostí, přece neradi loučí se s tímto životem, nerad opouští své tělo, které jemu sloužilo 20—70 let. Nerad umírá boháč, jenž v pohodlí zde život svůj ztrávil. Vše měl, nač jen jeho mysl připadla, za peníze koupil vše, nač prstem ukázal, vše podařilo se jemu *podplatit*, ale zákon smrti podplatit nelze — hodina smrti bije a nutno jíti tam, odkud, jak mnohý se domnívá, není návratu.

A proč tak mnohý člověk nerad umírá? Je to v prvé řadě *strach*. Strach před nejistotou, co se s ním stane? Zdáli skutečně bude pálen po smrti věčným ohněm? Kam přijde, snad do pekla?

Však kde je to peklo? Neboť máme dnes již vědecky dokázáno, jaký byl a je postup vývoje naší zeměkoule od stavu plynného až do stavu, ve kterém se nachází dnes? A věda při svém badání v zemi žádného pekla nenašla? Je snad pod naší zeměkouli, tam dole? Zde mají opět slovo naši astrologové, kteří praví, že nahore jako dole, nikde na pravo ani na levo není konce, jenom nekonečno — slovo to pro

nás dosud nepochopitelné — a v tom nekonečném Vesmíru světů myriady takových jako je naše nepatrná kulička a mnoho světů mnohem větších naší země. Nuže tedy, kam půjdeme hledat toho pekla? A kam ono vysněné nebe? *Duševědy* nám praví: „Peklo, nebe i ráj je ve vás samotných.“ Tam hledáme onen klid naší duše a ptejme se jí často jak žijeme, zda-li správně, zda plníme zákon lásky, zda jsme ke každému takovými jako chceme aby oni byli k nám?

Zpovídejme se sami sobě denně a dejme si to rozhršení v podobě přísného předsevzetí, že chceme příští den prožít lépe a pro druhé prospěšněji než tento uplynulý den.

Buďme sami sobě soudci dříve než překvapí nás hodina našeho odchodu do lepšího života, který ovšem sdílí ten, kdo život svůj správně prožil. Ohlas našeho svědomí nám velice často praví: „To dělej a to nedělej!“ A na nás jest rozpoznávat, na které straně je pravda a kde lež. Známe vyjádření známého mudrce o smrti: „Co je smrt? Nic — přechod z jednoho pokoje do druhého.“ Ano, zde odkládá duch jenom svůj obnošený a opotřebovaný oděv — tělo, by přijal lepší a s ním také *nový život* k dalšímu postupu a k pokroku na dráze, která jako koloběh žene se stále v před a *nikdy v zad*. Duše lidská žije po fyzické smrti svého těla — dále. Zatím, co její tělo rozkládá se v prvky pohřbením žehem neb hnitím, žije duše opět svým vlastním životem v neviditelnou, o čemž dnes spousty důkazů mluví, neboť existence duše lidské po smrti není jen dnes známa. Zmínka o tom je ve všech knihách starého věku (čti knížku „Náboženství a tajemná nauka, náboženství budoucnosti“, vyšla nákladem Karla Sezemského v Nové Pace). A jsme-li pak přesvědčení, že z toho namáhání, které jsem zde na světě zažil a nastřádal, nemohu ničeho fyzickou smrtí těla svého ztratiti, pak mohou lehce zvolati: „O, smrti, kde je osten tvůj?“

Existence duše lidské po smrti je dostatečně dokázána a může se o tom každý jednotlivec přesvědčiti, bude-li jen chtít pilně studovati, neúnavně a trpělivě pracovati na svém *sebepoznání*. Je zde dnes velmi bohatá literatura o těchto posud t. zv. „problémech“ a přestane to býti ihned problémem, počneme-li objektivně pracovati na svém vlastním přesvědčení. *Vlastní práci, vlastní silou musí každý sám ku předu*. Toť povinnost každého člověka pátrati po svém učení, cti a vnikati tak do záhad zákonů *žítí a smrti*. Positivní vědy dneška nemohou uspokojiti svoji nedostatečností hloubavého ducha člověka, ten chce výš a výše, do oblastí neznáma a záhad duše lidské. A v tom vězí tolikrákrát příčina nespokojenosti lidstva, že na tak důležité otázky nedostává od žádného odvětví exaktních věd odpovědi a pak-li ji dostane, je to odpověď neúplná, vyhýbavá a člověk stojí opět sám a sám se svým rozumem a neví, kde by našel oporu pro své neuklidněné srdce, toužící poznati *pravdu*. Život člověka má v sobě tolik krásného a vznešeného, že každý, kdo blíže pohlédne do svého nitra, pozná, na jakých hlubokých a vznešených pravdách je lidský život založen.

Svět je veliké jeviště, kde každý i ten nepatrný tvor hraje svoji jemu určenou úlohu a tak přispívá, třeba nevědomky, k velikému dílu Stvořitelovu. A ač je život lidský plný nástrah, což ovšem se neděje bez příčiny, přece je v něm tolik krásy, která se však jeví jenom tomu člověku, který dovede *odpíratí vášní světa a žije se vším harmonicky*.

Každý člověk prodělává svůj nynější život na základě svých životů dřívějších a jistě jeho je utvářen dle platných Božských zákonů. Pravíme: „Máme svobodnou vůli konati dobro neb zlo.“ Ano, máme svobodnou vůli, však tato má nás vésti k vyšším cílům a nesmíme tuto *zneužívat* k činům, které lidské důstojnosti jsou ku škodě. V mnohých a mnohých otázkách stojí dnešní člověk bez rady a bez pomoci nad svým životem. Ani zákon smrti neotevřel jemu oči a on stojí nad hrobem svých milých zrcen, bez naděje opětného shledání, neboť materialismus příliš hluboko zapustil své kořeny nevěry do jeho nitra, než aby uvěřil — v život posmrtný.

Však svítá pro každého.

Přichází pomoc, ta samá pomoc, která je tak stará jako lidstvo samé a tato pomoc hlásá, že *duch lidský* byl před hmotným tímto světem a bude i po něm existovati. Hlásá Božskou spravedlnost v *každém případě*, hlásá účel života a smrti, hlásá, že není konec života lidského *jedním žitím*, že není pokrok lidstva ukončen jedním provtělením, hlásá také, že nekonečnou řadou *znovuprovtělení* dospívá duch lidský *vyšších met a ideálů*, neboť život, smrt i znovuvtělení jsou zákony božské moudrosti a spravedlnosti a těm podléhá každý člověk bez rozdílu, nechť je jeho chťení neb smýšlení jakékoliv.

A tato vzácná pomoc je lidstvu dána ve studiu psychických věd, jichž pomocí dopracuje se lidstvo spokojenosti a pravého sbratření zde na zemi.

